

PROVEST

Gotländsk släkt, med namn av den klerikala titeln prost ("Prepositus"). I Visby har släkten funnits senast omkring 1255, med Peter (tabell 1). På tysk botten fanns också personer med detta namn, utan att de för den skull har något med den gotländska släkten att göra. Så t ex Bernhard Prepositus i Greifswald 1307¹, Conrad i Paderborn 1296², samt Conrad 1345-1352³ och Henning 1351⁴ i Stettin.

Släkten hade uppenbarligen omfattande kontakter och handel med Norge - och då särskilt Tönsberg - men även österut. Med tanke på dessa, samt förekomsten av namnet Olof i släkten, förefaller det rimligt att koppla bröderna Olof och Botulf, begravda i Tönsbergs gamla kyrka på 1200-talet⁵, till släkten. I Visby kan ingen medlem säkert beläggas efter ca 1331, men det är högst troligt att borgmästaren Olle 1350 tillhörde släkten.

Någon i släkten har ägt gård i Hogräns socken, efter vilken gården Prostarve namngavs.

Tabell 1

PETER: Född omkring 1180. Borgare i Visby ca 1210-1240. Barn(?):

Olof: Tabell 2.

Botulf: Född omkring 1215. Avled i Tönsberg och begravdes med brodern omkring 1265⁵.

Tabell 2

OLOF: Son till N(?), tabell 1. Född omkring 1210. Borgare i Visby ca 1230-1260. Avled i Tönsberg och begravdes med brodern Botulf omkring 1265⁵. Son(?):

JOHANNES: Född omkring 1240. (Visby)köpman, och sannolikt rådman då han 1294 11/11 hade fordran om 18 mark på Rigaborgaren Arnold Hogeman (RS 54). Möjligen gift med en syster till samme Hogeman. Barn(?):

Peter: Tabell 3.

Arnold: Född i Visby omkring 1270. (Visby)köpman 1300, då Rigaborgaren Herman, svåger till Herman, hade att lösa sin skuld till honom om 10 mark och 1 viertung mellan 29/9-11/11⁷. Han är säkert identisk med den Arnold från Gotland som 1305 25/12 hade 12 mark silver i mynt att fordra av Rigaborgaren Johannes Woldemar⁸.

Olof: Född i Visby omkring 1275. Franciskaner som avled ca 1331 och begravdes i Visbykonventet⁹. Tidigare hade han varit gardian vid S:t Olofskonventet i Tönsberg i Norge och från samma konvent var den broder Osbert vars skepp brodern Peter *Provest* nyttjade¹⁰.

Tabell 3

PETER: Son till Johannes(?), tabell 2. Född i Visby omkring 1265. Visbyköpman i november 1304, då han jämte Sigleif Susse utförde salt och mandel, värt 12 pund, på broder Osberts skepp till Norge (Tönsberg), från Lynn i England (DN XIX s 502). Troligen rådman omkring 1315-1325. Barn(?):

Johannes: Född i Visby omkring 1295. Visbyfranciskaner och prästvigd broder då han avled ca 1325⁹.

Olof: Tabell 4.

Arnold: Född i Visby omkring 1310. Borgare(?) i Lübeck då han 1355 22/8¹¹, 1357 22/8¹² och 1358 19/11¹³ blev ihågkommen i testamente av Lübeckborgaren Henrik Berensterd (med kontakter i Köln) med 20 mark penningar. Även 1360 19/11 nämns han i Berensterds testamente, men nu som verkställare¹⁴. 1368 köpte han fastigheten Königsstrasse 35 i Lübeck¹⁵. Han avled samma år, då samma fastighet uppges ha testamenterats av honom till hustrun¹⁵. Den vidaresåldes 1369 av barnen till Tideman Loos¹⁵. oo Helenborg, dotter till Tideman Loos.

Tabell 4

OLOF: Son till Peter(?), tabell 3. Född i Visby omkring 1300. Sannolikt identisk med den borgmästare Olle vilkens tjänstekvinna *Greta* avled 1350 10/8 och donerade franciskanerna 8 mark silver till offer och en vävnad för 10 vittan, liksom kläder och redskap (B 99 p 27). Hon begravdes i deras konvent och anges i begravningslistan som tjänstekvinna hos herr Olof (B 99 p 65). "Offret" kan tyda på att hon varit hans frilla. Barn i äktenskap(?):

Johannes: Född i Visby omkring 1325. Borgare i Reval 1377 8/9¹⁸.

Stefan: Tabell 5.

Tabell 5

STEFAN: Son till Olof(?), tabell 3. Född omkring 1330. Borgare i Visby ca 1355-1385. Barn(?):

JOHANNES: Född omkring 1355. 1383/1384 förde han 2 ½ kip "wede" från Dordrecht till Ammers (Niermeijer s 523 nr 4). S å förde han 2 "cupen weets" och 4 skof bomull från Dordrecht till Ammers (Niermeijer s 526 nr 66). 1389 var han, jämte Markward Mund, arvinge till Helwig Winands och övertog hennes fastighet vid Balauertohr i Lübeck¹⁹. Samma fastighet sålde han vidare 1399¹⁹. Barn(?):

Stefan: Född i Visby omkring 1385. Skeppare 1435 24/7, då han betalade pundtull för sitt skepp i Reval²⁰.

NOTER

1) Nüske s 50. 2) WUB IV 2391. 3) StettStB 1558, 2631. 4) StettStB 2346, 2533. 5) Bugge s 174. 6) RS 54. 7) RS 412. 8) RS 934. 9) B 99 p 57. 10) DN XIX s 502. 11) LBM II 568. 12) LBM II 650. 13) LBM II 744. 14) LBM II 849. 15) Jac-Q s 541. 16) B 99 p 27. 17) B 99 p 65. 18) NStB II 379:8. 19) Joh-Q s 229. 20) RevSchiff s 274.